

Naturvernforbundet i Hurum og Røyken

Tofte, 23.10.2024

Høringsuttalelse til melding for Oredalen solkraftverk (Høringsinnspill 202320321)

Naturvernforbundet i Hurum og Røyken har lest meldinga om Oredalen solkraftverk. Det planlagte solkraftverket vil legge beslag på om lag 270 dekar skog, og vil kunne produsere 26 GWh elektrisitet i året.

Riktig type kraftproduksjon på feil sted

Bakkemonterte solkraftanleggs direkte miljøkonsekvenser er avhengige av hvor kraftanlegget blir plassert. Naturvernforbundet fraråder bakkemonterte solkraftanlegg som forutsetter arealendring som hogging av skog, drenering av myr eller planering. Slike tiltak vil kunne ha negative karbonregnskap og føre til naturødeleggelse.

Arealendringer som en følge av etablering av bakkemonterte solkraftverk må ses i sammenheng med at bit-for-bit-nedbygging utgjør den største trusselen mot naturmangfoldet i Norge. Fragmentering av natur har negative konsekvenser for naturmangfoldet. Sjøl om det hittil kartlagte artsmangfoldet i planområdet er nokså gjennomsnittlig, vil etablering av et solkraftverk fortsatt føre til fragmentering av skogsområdene i søndre Hurum, og et sammenhengende skogs- og naturområde vil krympe.

Bygningsintegreerte solceller, takmonterte solkraftverk og solfangere er bedre enn mange andre alternativer for kraftproduksjon og må prioriteres. Der de erstatter andre byggematerialer, som takstein, er dette et spesielt godt miljøtiltak. Bakkemonterte solkraftanlegg plassert på «grå arealer», langs veier og jernbane, kan også ha langt færre negative natur- og miljøkonsekvenser enn tilsvarende anlegg som er plassert i skogsområder.

Fragmenteringa av skogsområdene i Hurum bør også sees i sammenheng med andre utbyggingsplaner i området. Nylig ble det kjent at Staten i samarbeid med Chemring Nobel ønsker å anlegge en helt ny fabrikk i Hurum, som på grunn av omfattende sikkerhetssoner må lokaliseres i nåværende LNF-områder. I denne situasjonen er det viktig å ikke begynne å stykke opp kommunens LNF-områder uten en helhetlig plan. Kommuneplanen er planen som gir overordna føringer for eventuell omdisponering av LNF-arealer, og både et solkraftverk og en ny sprengstoffabrikk vil måtte kreve omregulering i forhold til nåværende arealplanformål.

Naturvernforbundet mener derfor at det bør utarbeides en overordna plan for lokalisering av solkraftverk i Asker kommune før det kan komme på tale å vurdere etablering av et solkraftverk ved Oredalen. Tilgjengelige flater på bygninger og grå arealer må tas i bruk til solkraftformål før skogområder omreguleres til slike tiltak.

Kommentarer til konsekvensbeskrivelse og utredningsprogram

Friluftsliv

Planområdet ligger i og ved et svært mye brukt friluftsområde. For friluftslivet vil de viktigste konsekvensene av planforslaget være at:

- Stiforbindelsen mellom Striglevann og Skogen via Skogtjern blir brutt

- Stiforbindelsen mellom Striglevann og Oredalen via Skogtjern blir brutt
- Stien fra Lesserhøgda nordover mot Maståsen blir utilgjengelig
- Utsikten fra det populære turmålet Skogfjell mot nord og vest forringes

Det er ikke lett å etablere alternative stier i det kupert terrenget vest for Skogfjell. Mulige tiltak for å redusere de negative konsekvensene for friluftslivet er:

- Solkraftverket bør ikke strekke seg lenger øst enn den nåværende skogsbilveien og mellom Lesserhøgda og Maståsen.
- Den gamle skogsbilveien/stien mellom Skogen i sør og Lesserhøgda i nord må bli liggende utenfor gjerdet til solkraftverket, og fortsatt være åpen for fri ferdsel.
- Den gamle skogsbilveien mellom Lesserhøgda og Maståsen må fortsatt være åpen for fri ferdsel.

Kulturminner

I planområdet og det umiddelbart tilstøtende området er det både kjente kulturminner og mulighet for funn av nye kulturminner.

Området har stort potensial for funn av automatisk freda kulturminner fra eldre steinalder. Det skal tidligere ha blitt funnet flint i forbindelse med anleggsarbeid på skogsbilveien over Lesserhøgda, ikke langt fra det nåværende sørøstre hjørnet av Oredalen avfallsanlegg. Flinten ble dessverre ikke tatt vare på. Lokaltopografien tilsier imidlertid at dette stedet må ha vært et attraktivt bosetningsområde tidlig i eldre steinalder, da havet stod omtrent 150 meter høyere enn i dag. De hittil eldste bosetningssporene fra steinalderen i Asker kommune er funnet ved Nåbyvann, 163 moh.

Ved den gamle husmannsplassen Skogen rett sør for planområdet er det registrert flere gravrøyser, rydningsrøyser og gjenstandsfunn som tyder på gårdsbosetning så tidlig som i jernalderen. Blant gjenstandsfunnene er et svært sjeldent og rikt dekorert seletøysbeslag fra vikingtida. Høyst sannsynlig har gården på Skogen utnytta all tilgjengelig dyrkbar jord i nærheten. Ifølge NIBIOs kart over dyrkbar jord er det to områder med slik jord i planområdet, både lengst i nordøst og lengst i sørvest. Her kan man forvente å finne dyrkningsspor fra både forhistorisk tid, middelalder og nyere tid.

Særlig området lengst i nordøst har stort potensial for funn av kulturminner, og her ligger også et viktig kulturminne fra nyere tid: tuftene etter husmannsplassen Nyskogen. Hustufta er blant de best bevarte husmannsplassstuftene i Hurum. Tufta ligger inntil vestsida av den nordre delen av Skogfjell, sør for stien mellom Lesserhøgda og Skogtjern.

Det viktigste plangrepet for å redusere tiltakets negative konsekvenser for kulturminner vil være å begrense solkraftverkets utstrekning most øst til den nåværende skogsbilveien mellom Lesserhøgda og Maståsen. Dermed vil den øst-sørøstvendte flaten ved Nyskogen bli liggende urørt. Som nevnt ovenfor, vil en slik avgrensning også redusere de negative konsekvensene for friluftslivet i området. Turgåere vil da kunne bevege seg fritt mellom Skogen, Nyskogen og Skogtjern, og vil fortsatt kunne oppleve dette som et sammenhengende natur- og kulturmiljø.

Fremmede arter

Meldinga om solkraftverket nevner fremmede arter som et eget fagtema, og at man skal «vurdere behovet for avbøtende tiltak som hindrer spredning av fremmede arter i anleggs- og driftsfasen».

Naturvernforbundet håper kommunen og overordnede myndigheter setter svært strenge krav til bekjempelse av fremmede arter. Det er velkjent at mange slike arter etablerer seg svært raskt dersom jord blottlegges og masser flyttes under alle former for anleggsarbeid.

Tiltakshaver må ikke bare tilstrebe, men *pålegges* å iverksette nødvendige tiltak for å stanse spredninga av fremmede arter, både under anleggsfasen og driftsfasen, samt i et nærmere definert tidsrom etter avslutta drift. Et slikt pålegg kan hjemles i forskriften om fremmede organismer § 18.

Plan for avslutting av drift og avfallshåndtering

Meldinga nevner ingen planer for avslutting av drift av solkraftverket etter at den forventa levetida er omme, eller hvordan avfallet fra solkraftverket skal håndteres.

Et solkraftprosjekt bør ha som mål at inngrepet skal være så reversibelt og så lite synlig som mulig, samtidig som arealbruken internt i planområdet hensyntar viktige miljøverdier. Det er her viktig å peke på at eventuelle terrenginngrep ikke er knytta bare til selve solkraftanlegget, men i stor grad til hjelpeanlegg som veier, riggplasser og nettilknytning, og at de omfatter både midlertidige og permanente inngrep.

Brukte solceller vil utgjøre et økende avfallsproblem. Ifølge den internasjonale organisasjonen for fornybar energi (IRENA) kan det i 2050 oppstå 78 millioner tonn avfall fra solceller i verden. Problemet i dag er at det er svært vanskelig å demontere solceller, og da blir mye av glasset sendt til knusing. Det bør stilles krav om at solcellene ikke skal inneholde tungmetaller, og det bør lages en plan for hvordan avfall fra solkraftverket skal håndteres, og i størst mulig grad gjenvinnes.

Konklusjon

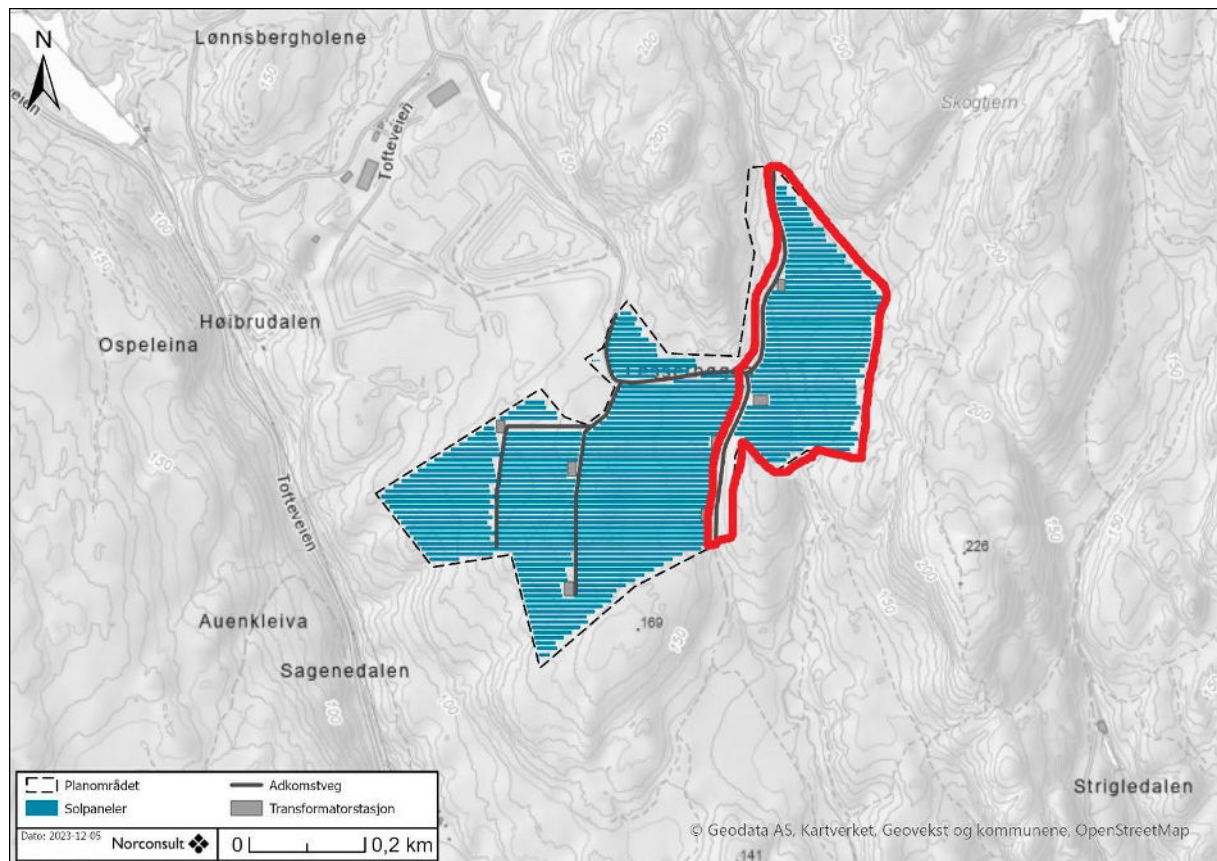
Et solkraftverk ved Oredalen vil få negative konsekvenser for naturen i søndre Hurum. Solkraftverket vil bli enda en bit i bit-for-bit-nedbygginga av naturen, som i Asker kommunes *Temaplan for naturmangfold* pekes på som den viktigste årsaken til tap av naturmangfold i kommunen. Tiltaket vil også kunne få særlig negative konsekvenser for friluftsliv og kulturminner. Kommunen og overordna myndigheter bør vurdere om det finnes bedre eigna arealer for etablering av solkraftanlegg i kommunen som ikke krever arealendringer, først og fremst på bygninger og grå arealer. Det bør vurderes om det er mulig å etablere solcellepaneler inne på industrianlegget til Oredalen avfallsanlegg.

Dersom man allikevel vurderer å tillate etablering av et solkraftverk ved Oredalen, bør planområdet gis en annen avgrensning som bedre hensyntar natur-, friluftsliv og kulturminner. Området øst og nord for den nåværende skogsbilveien mellom Lesserhøgda og Maståsen bør tas ut av planen.

Med hilsen

Naturvernforbundet i Hurum og Røyken

VEDLEGG

Naturvernforbundet mener at området som det er trukket en rød strek rundt bør tas ut av planen.